

Publiekssamenvatting maandanalyse geurhinder IJmondregio

December 2020

Introductie

De provincie Noord-Holland, Tata Steel en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) willen beter inzicht krijgen in de geuren en hun bronnen die overlast geven in de IJmondregio. Daarvoor delen de provincie en Tata Steel een deel van hun eNose-netwerk met elkaar om zo meer gegevens te hebben. Met de hiermee verkregen grotere dataset proberen wij te onderzoeken of er een relatie te vinden is tussen de binnengekomen klachten en de signalen van de eNoses. Deze samenwerking is een pilot voor de duur van één jaar. De samenwerking is op 1 mei 2020 ondertekend door de provincie Noord-Holland en Tata Steel.

Wat gaan we doen met de kennis?

Met de analyses willen we bronnen van geurhinder opsporen en onder welke omstandigheden die tot klachten leiden. Met deze informatie kan gezocht worden naar oplossingen om de hinder te verminderen. Ook willen we monitoren of bepaalde bronnen onevenredig veel klachten veroorzaken.

Oplossingen kunnen bijvoorbeeld aanpassingen zijn in de werkwijze van productieprocessen of het tijdelijk staken van werkzaamheden tijdens ongunstige weersomstandigheden.

Wat is een eNose?

De eNose is een meetinstrument met daarin vier sensoren die veranderingen in de samenstelling van de lucht waarnemen. In veel industriële omgevingen kunnen allerlei (chemische) stoffen in de lucht vrijkomen tijdens reguliere werkzaamheden en bij incidenten. Deze emissies zijn in beeld te brengen door de inzet van eNoses, elektronische neuzen. De eNoses signaleren geen specifieke stoffen, maar veranderingen in de samenstelling van de buitenlucht.

Waar bestaat het netwerk uit?

Op dit moment heeft het project een eNose-netwerk, bestaande uit 33 vaste eNoses (8 van Tata Steel, 25 van de provincie Noord-Holland), vier windvaneën en een weerstation voor het bepalen van windrichting en -snelheid. Het bedrijf Comon Invent levert en beheert de eNoses. Comon Invent en Tata Steel doen in samenspraak met de ODNZKG de analyse van binnengekomen klachten.

Analyse december

Dit maandverslag geeft een overzicht van de klachten die zijn binnengekomen en de analyse van de belangrijkste alarmeringen van eNoses in de IJmondregio in de maand december 2020.

Rapportages

Maandelijkse openbare rapportages geven de resultaten van de analyses van de eNose-data en de binnengekomen klachten. Openbare kwartaalrapportages gaan in op de trends in de analyse.

Klachtenoverzicht

In de maand december 2020 zijn via Tata Steel, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) en burgerinitiatief Stofmelder in totaal 256 klachten ontvangen. De drie dagen met het grootste aantal klachten (top-3 klachtendagen) in de maand december 2020 zijn (zie tabel 1). In december was er een top-4, vanwege een gedeelde 1^e plaats voor twee data:

- 1) 3 en 22 december: 35 klachten;
- 2) 13 december: 25 klachten;
- 3) 16 december: 16 klachten.

Tabel 1: Top 3 klachtendagen.

Aantal klachten	Datum	Locaties waar de klachten vandaan kwamen	Windrichting	Mogelijke bronnen
35	03-12-2020	Wijk aan Zee (34), Beverwijk (1)	Zuid draaiend, naar Zuidoost	OSF2 (31), KGF2 (3), Niet Tata (1)
	22-12-2020	Wijk aan Zee (33), Beverwijk (2)	West draaiend, naar Zuidwest	KGF2 (24), Locatie is niet aangegeven (7), Niet Tata (2), Niet te duiden (2)
25	13-12-2020	Wijk aan Zee (23), Heemskerk (1), Beverwijk (1)	Zuid	KGF2 (15), Niet te duiden (7), KGF1 (1), Locatie is niet aangegeven (1), Niet Tata (1))
16	16-21-2020	Wijk aan Zee (15), Castricum (1)	Zuidoost	OSF2 (10), Locatie is niet aangegeven (4), KGF2 (1), Niet te duiden (1)

De klachten kwamen alle vier de dagen met name uit Wijk aan Zee. Daarnaast kwamen ook nog enkele klachten uit Beverwijk, Heemskerk en Castricum. De data voor de verzamelde klachten zijn aangeleverd door Tata Steel en komen overeen met de klachten die de OD NZKG eveneens heeft binnengekregen.

Tabel 2: Overzicht aantal klachten per woonplaats.

Woonplaats	Aantal klachten
Wijk aan Zee	227
Beverwijk	12
IJmuiden	7
Heemskerk	4
Castricum	2
Velsen-Noord	1
Uitgeest	1
Heilo	1
Westzaan	1
Totaal	256

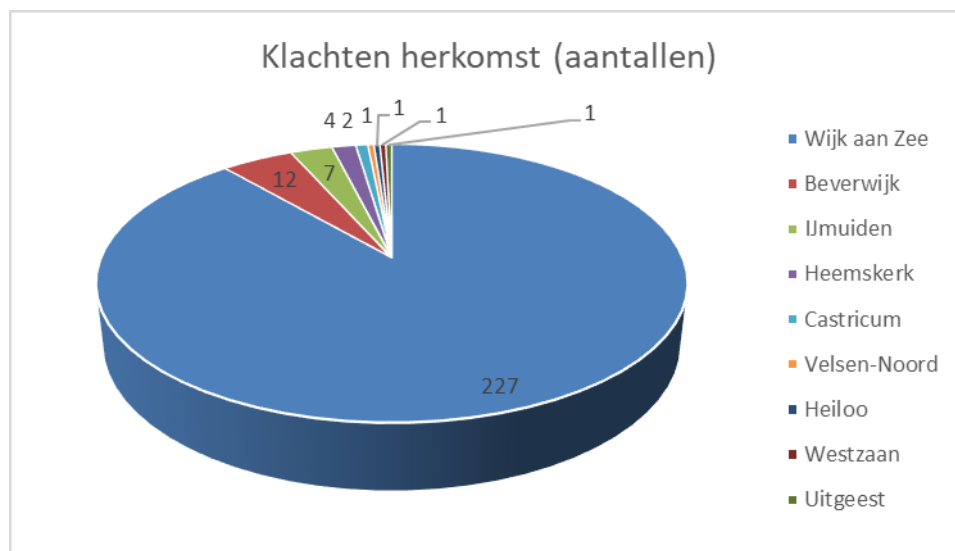
Om de mogelijke bron van de ervaren geurhinder te bepalen, kijkt Comon Invent naar de eNoseregistraties, de binnengekomen klachten en de windrichting. De analyses die Comon Invent uitvoert om de mogelijke bron te herleiden, onderzoeken zij verder met gebruik van de data van Tata Steel's eigen eNoses (die op het Tata-terrein staan).

De analyse duidt op Kookgasfabriek 2, batterijen, de mogelijke bron voor de meeste in december ingediende klachten. Op 3 december, een van dagen met de meeste klachten, was sprake van ernstige geurhinder in Wijk aan Zee, veroorzaakt door het opstoken van een pan bij de Oxystaalfabriek 2, waarbij extreem veel geur vrij kwam, wat leidde tot grote ongerustheid onder bewoners van Wijk aan Zee. Opvallend is ook het grote aantal overige oorzaken.

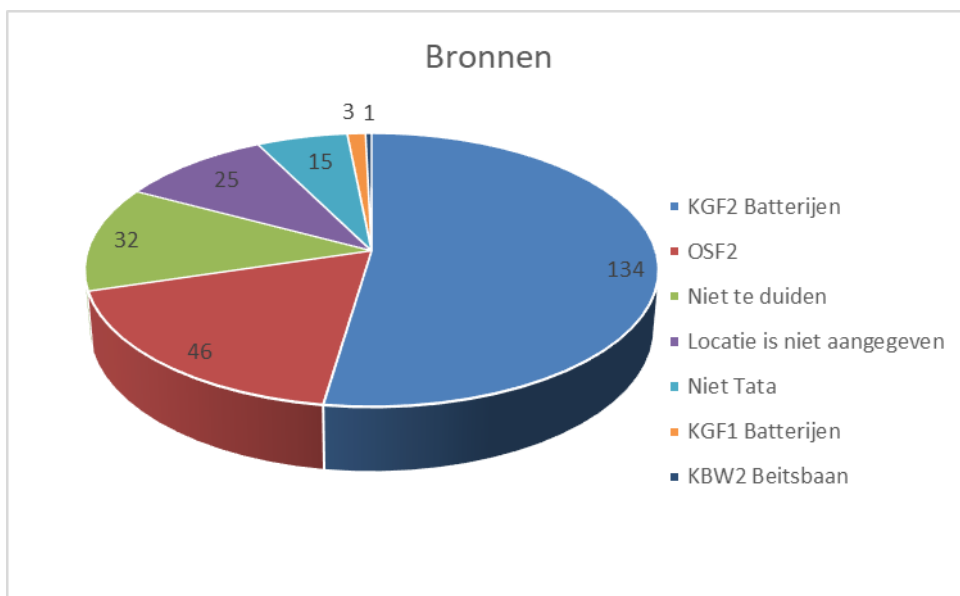
Tabel 3 geeft een overzicht van vermoedelijke bron van de geurhinder van de binnengekomen klachten. De herkomst van de klachten en de mogelijke bronnen van geurhinder zijn ook verhoudingsgewijs weergegeven in Figuur 1 en 2.

Tabel 3: Mogelijke bronnen van geurhinder voor de maand december, volgens analyse van Comon Invent.

Mogelijke veroorzaker	Aantal klachten
Kookgasfabriek 2 (KGF 2) Batterijen	134
Oxystaalfabriek 2 (OSF 2)	46
Kookgasfabriek 1 (KGF 1) Batterijen	3
Koudbandwalserij 2 (KBW 2) Beitsbaan	1
Niet Tata	15
Overig	57
Totaal	256

Figuur 1: Taartdiagram herkomst klachten.

Figuur 2: Taartdiagram mogelijke bronnen van de geurhinder, naar aantal klachten.

Windrichting

Samen met de eNose-registraties en de windrichting (en -snelheid) kan je achterhalen wat de mogelijke bron was van de geurhinder op een bepaalde locatie. Deze maand waren de dominante windrichtingen zuidoost tot zuidzuidwest (135 – 202,5°). Deze windrichtingen betekenen dat de gebieden waar de geur vooral heen waaide Wijk aan Zee is. Tabel 1 geeft weer dat Wijk aan Zee de locatie was, waar in de maand december de meeste klachten vandaan kwamen.

Overzicht eNose registraties

Verhoogde waarnemingen op eNoses geven aan dat er een relatief grotere hoeveelheid van een stof of een mengsel van stoffen in de lucht aanwezig is. Een overzicht van de locaties van de 33 eNoses die meedoen aan dit project is te zien in Figuur 3.

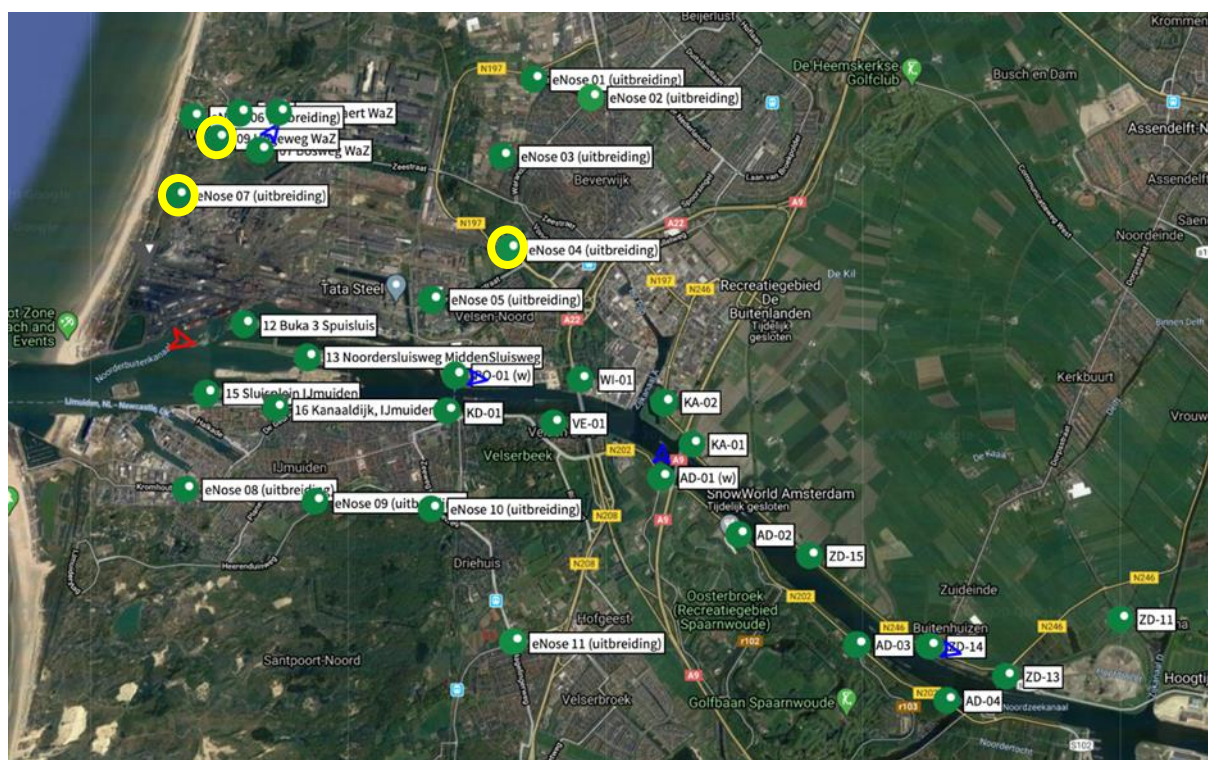
Tabel 4 geeft een overzicht van de drie eNoses met het hoogste signaalniveau in de maand december 2020. De eNoses genaamd “04 (uitbreiding)”, “09 Hogeweg WaZ” en “07 (uitbreiding)” hadden het grootste aantal waarnemingen boven de ingestelde signaleringsgrens. In Figuur 3 is aangegeven wat de locaties zijn van deze eNoses.

Op 31 december was sprake van rustig weer met een zwakke noordwestelijke wind die tussen 20:00 en 21:00 uur naar zuidwest draaide. Tijdens de periode waarin de verhoogde meetsignalen geregistreerd werden zijn er geen klachten binnengekomen.

Op 13 december was sprake van een matige zuidzuidoosten wind gedurende de periode dat de eNosesignalen op eNose “09 Hogeweg WaZ” en “07 (uitbreiding)” verhoogd waren. Gezien de windrichting lag de bron van deze verhoogde signalen, waarschijnlijk op het Tata-terrein, hetgeen overeen komt met de 15 klachten over Kooksgasfabriek 2, batterijen.

Tabel 4: Top 3 met overzicht van de eNoses met meeste waarnemingen boven de ingestelde signaleringsgrens in de maand december.

eNose	Aantal minuten boven de gestelde signaleringsgrens	Datum	Windrichting	Correspondeert met klachten?
04 (uitbreiding)	129	31-12-2020	Noordwest en tussen 20 en 21 uur zuidwest	Nee
09 Hogeweg WaZ	126	13-12-2020	Zuidzuidwest	Ja
07 (uitbreiding)	110	13-12-2020	Zuidzuidwest	Ja

Figuur 3: Locaties van de eNoses die meedoen aan dit project. In het figuur zijn de 3 eNoses met de meeste verhoogde waarnemingen in de maand december geel omcirkeld.

Conclusie

- Er zijn in de maand december 256 geurklachten ontvangen, meer dan in november.
- Op 3 december was er sprake van een geurincident bij Oxystaalfabriek 2 met een groot aantal klachten van bezorgde inwoners uit Wijk aan Zee.
- De top-4 klachtendagen komt, deels overeen met de top 3 dagen met de meeste verhoogde meetwaarden. Op 13 december waren er in totaal 28 klachten en waren de meetsignalen van twee eNoses (“09 Hogeweg WaZ” en “07 (uitbreiding)”) gedurende respectievelijk, 126 - en 110 minuten verhoogd.

- Op de dag met de meeste klachten (3 december 2020) stond er een stevige zuidwesten wind ten tijde van de klachten. Op 22 december, met evenveel klachten was juist sprake van een zwakke zuidzuidoosten wind en ontstonden de klachten op het moment dat de wind bijna weg viel.
- De Kooksgasfabriek 2, Batterijen, was de belangrijkste bron van geurhinder in de maand december
- December had voor de IJmondregio, met name Wijk aan Zee, een ongunstige windrichting, met een overwegend zuidelijke wind, waardoor er veel geurhinder werd ondervonden.